תלמוד ישראלי לילדים

הדף היומי לילדים

בקרו אותנו באתר talmudisraeli.co.il התלמוד הישראלי
חמד בית חינוך כמשפחה
הקרן להתחדשות קהילות בישראל

סדר קדשים | מַסֶּכֶת חוּלִּין דַּף קל"א-קל"ז
שבת פרשת מצורע | ב'- ח' ניסן (7-13 לאפריל)

דַּף קל"א: הָעֲנָבִים שֶׁנִּלְקְחוּ

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת מְאוֹד, הִתְגּוֹרֵר בִּכְפָר קָטָן בַּגָּלִיל יְהוּדִי חַקְלַאי שֶׁגִּידֵּל כֶּרֶם עֲנָבִים. בְּיוֹם בָּהִיר הוֹפִיעוּ חַיָּלִים רוֹמִיִּים, נִכְנְסוּ לַחֲצֵרוֹ וְלָקְחוּ בְּכוֹחַ עַשְׂרוֹת אַרְגָּזִים עֲמוּסִים בַּעֲנָבִים.

לְאַחַר מִכֵּן נִיגַּשׁ הַחַקְלַאי לִשְׁאוֹל אֶת הָרַב **הַאִם הוּא חַיָּב בִּתְרוּמוֹת וּבְמַעַשְׂרוֹת עַל הָעֲנָבִים שֶׁהֵם לָקְחוּ?**

הָרַב הֵשִׁיב: תָּלוּי מַדּוּעַ הֵם לָקְחוּ לְךָ אֶת הָעֲנָבִים. **אִם לָקְחוּ אוֹתָם בְּלֹא סִיבָּה, אֵינְךָ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשֵׂר, אֲבָל אִם הָיִיתָ חַיָּב כֶּסֶף וְלָכֵן הֵם גָּבוּ מִמְּךָ אֶת הָעֲנָבִים תְּמוּרַת הַכֶּסֶף, עָלֶיךָ לְהַפְרִישׁ תְּרוּמוֹת וּמַעֲשֵׂר, שֶׁהֲרֵי הָעֲנָבִים הַלָּלוּ שִׁימְּשׁוּ לִפְרָעוֹן הַחוֹב.**

דַּף קל"ב: בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה

בְּכוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה פָּטוּר מִמַּתְּנוֹת כְּהוּנָּה (זְרוֹעַ, לְחָיַיִם וְקֵיבָה), אֲפִילוּ אִם הוּא בַּעַל מוּם. אָדָם קָנָה מֵחֲבֵרוֹ הַכֹּהֵן שׁוֹר בְּכוֹר, וְהוּא קָפַץ לְתוֹךְ הָעֵדֶר שֶׁלּוֹ, וְעַכְשָׁיו אֵין יוֹדְעִים לְזַהוֹת אוֹתוֹ. **הַאִם חַיָּבִים לְהַפְרִישׁ מִכָּל הַשְּׁוָרִים בָּעֵדֶר מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה, אוֹ שֶׁמָּא בִּגְלַל שֶׁאַחַת הַבְּהֵמוֹת שֶׁבָּעֵדֶר פְּטוּרָה, כּוּלָּן פְּטוּרוֹת?**

בַּמִּשְׁנָה הַנִּלְמֶדֶת בְּדַף זֶה כָּתוּב שֶׁהַדָּבָר תָּלוּי: אִם בַּעַל הָעֵדֶר מִתְכַּוֵּן לִשְׁחוֹט אֶת כָּל הַבְּהֵמוֹת - עָלָיו לָתֵת מִכּוּלָּן מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה, חוּץ מִבְּהֵמָה אַחַת, שֶׁהֲרֵי אָנוּ יוֹדְעִים שֶׁבָּעֵדֶר יֵשׁ בְּהֵמָה אַחַת שֶׁפְּטוּרָה מִמַּתְּנוֹת כְּהוּנָּה. אֲבָל אִם הוּא מִתְכַּוֵּן לִמְכּוֹר אוֹתָן לְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים, כּוּלָּם פְּטוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִטְעוֹן: אוּלַי הַבְּהֵמָה שֶׁלִּי הִיא הַבְּכוֹר".

דַּף קל"ג: מִנְהָגוֹ שֶׁל אַבַּיֵּי

הָאָמוֹרָא אַבַּיֵּי הָיָה כֹּהֵן. בְּדַף זֶה לוֹמְדִים שֶׁאַבַּיֵּי סִיפֵּר שֶׁהוּא נָהַג לְהַגִּיעַ לְבַעֲלֵי בְּהֵמוֹת וּלְבַקֵּשׁ מֵהֶם שֶׁיִּתְּנוּ לוֹ אֶת מַתְּנוֹת הַכְּהוּנָּה מִן הַבְּהֵמוֹת שֶׁלָּהֶם, כִּי הוּא רָצָה לְהַרְאוֹת שֶׁהוּא מְחַבֵּב אֶת הַמִּצְוֹת, וְכָךְ הוּא מְחַבֵּב אֶת מִצְוַת מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה.

סִיפֵּר אַבַּיֵּי: אֲבָל אַחֲרֵי שֶׁלָּמַדְתִּי בַּבָּרַיְתָא שֶׁאֵין רָאוּי לִנְהוֹג כֵּן, פָּסַקְתִּי לְבַקֵּשׁ וַאֲנִי לוֹקֵחַ מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה רַק מִמִּי שֶׁנּוֹתֵן לִי מֵרְצוֹנוֹ. אַחַר כָּךְ **הִפְסַקְתִּי לָקַחַת מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה בִּכְלָל וְהִשְׁאַרְתִּי אוֹתָן לְכֹהֲנִים עֲנִיִּים יוֹתֵר מִמֶּנִּי.**

רַק פַּעַם בְּשָׁנָה נָהַג אַבַּיֵּי לָקַחַת מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה שֶׁהִצִּיעוּ לוֹ, כְּדֵי שֶׁהַכֹּל יִזְכְּרוּ שֶׁהוּא כֹּהֵן כָּשֵׁר.

דַּף קל"ד: פָּטוּר מִמַּתְּנוֹת כְּהוּנָּה

יִתָּכֵן מִקְרֶה שֶׁיְּהוּדִי לֹא יִהְיֶה חַיָּב לָתֵת זְרוֹעַ, לְחָיַיִם וְקֵיבָה מִבְּהֵמָה שְׁחוּטָה שֶׁלּוֹ.

בְּמִקְרֶה שֶׁיְּהוּדִי שָׁחַט עֵבוּר נוֹכְרִי אֶת הַבְּהֵמָה שֶׁלּוֹ, וְאַחַר כָּךְ הוּא הִתְגַּיֵּר - הוּא פָּטוּר מִמַּתְּנוֹת כְּהוּנָּה, כִּי חִיּוּב זֶה חָל בִּשְׁעַת שְׁחִיטַת הַבְּהֵמָה, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה הוּא עוֹד לֹא הָיָה חַיָּב בְּמִצְוֹת.

מן התלמוד

סדר קדשים.
מַסֶּכֶת חוּלִּין. דַּף קל"ג

"כָּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפוּנָיו תְּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא נָפַח יֵרָע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ" (איוב כ'), ואין שריד אלא תלמיד חכם שנאמר (יואל ג') "וּבַשְּׂרִידִים אֲשֶׁר ה' קֹרֵא"

צורבא מרבנן - תלמיד חכם
ברא - חוץ

הסבר: התלמוד דורש ולומד מהפסוק הזה: "כָּל חֹשֶׁךְ טָמוּן לִצְפוּנָיו תְּאָכְלֵהוּ אֵשׁ לֹא נָפַח יֵרָע שָׂרִיד בְּאָהֳלוֹ" - שמי שמלמד תורה לתלמיד שאינו הגון נענש על כך.

חברותא

מן ההסטוריה

חתן פרס נובל לספרות - ש"י עגנון

ש"י עגנון נחשב לאחד הסופרים המעולים בעם ישראל, וכבר משנת 1946 החלו מכיריו להמליץ על מועמדתו לפרס נובל לספרות. ספריו של עגנון תורגמו לשוודית, וחוות דעת עליהם נשלחה לאקדמיה השוודית. בסופו של דבר התקבלה ההמלצה, ובשנת 1966 זכה ש"י עגנון בפרס נובל לספרות. בנאומו בטקס דיבר עגנון על חלומו בו הוא עומד ומשורר בבית המקדש לצד אחיו הלוויים. דבריו אלה הודפסו על השטרות של 50 ש"ח, שעליהם הופיע דיוקנו.

שטר 50 בשנים 1985-2014
ועל גבו תמונתו של עגנון, Wikipedia

מתפלפלים

7 דקות

לפניכם אירוע שעורר דיון משפחתי סוער:

דניאל חזר בתשובה, ואיתו אשתו וילדיו, וכולם החלו לשמור מצוות ולשמור על קלה כבחמורה. הוריו של דניאל, שאינם שומרי מצוות, מכבדים אותו ומשתדלים לבוא לקראתו מבחינת הכשרות כאשר דניאל ומשפחתו באים. לקראת חג הפסח ההורים הזמינו את דניאל וכל משפחתו לבוא אליהם לליל הסדר ולחג. דניאל התלבט מאוד מה לעשות.

מצד אחד:
הוא מקפיד מאוד על שמירת המצוות, וודאי בחג הפסח ובדיני הכשרות לחג, ועם כל הרצון הטוב של הוריו לבוא לקראתו, הוא לא סומך שהכשרות של המאכלים שהם יכינו תהיה מספיק מהודרת מבחינתו, ולכן אולי הוא לא יבוא אליהם לחג.

מצד שני:
אם דניאל לא יבוא הוריו ייעלבו מאוד מאוד. הם כל כך משתדלים, מכבדים ובאים לקראתו, וזה יהיה עלבון גדול מאוד עבורם ופגיעה בהם אם הוא לא יבוא לחג בגלל שהכשרות לא מספיק מהודרת עבורו.

ו...מה לדעתכם?

מי אני?

4 דקות

1. אני ידוע בעיקר בראשי התיבות של שמי.
2. שם משפחתי המקורי היה צ'צ'קס.
3. זכיתי בפרס נובל לספרות.
4. בין ספריי: הכנסת כלה, אלו ואלו, סמוך ונראה.

0	1948	2238	2448	2448	2883	2934	3340	3408	3728	3828	3880	3930	4260
-3760 בריאת העולם	-1812 אברהם אבינו	-1521 בנ"י במצרים	אפרים ומנשה	-1311 יציאת מצרים	דוד המלך	שלמה המלך	חנוכת בי"מ"ק ה-1	-422 חורבן בי"מ"ק ה-1 וגלות בבל	-352 הקמת בי"מ"ק ה-2	חורבן בי"מ"ק ה-2	הלל הזקן	רבי עקיבא	רבי יהודה הנשיא	495 חתימת התלמוד

מתן תורה

תלמוד ישראלי לילדים

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

7 דקות

1. מי הדמות בציור?
2. באיזה פרס חשוב היא זכתה?
3. מהו שטר הכסף על השולחן ואיך הוא קשור לדמות?
4. מהם השמות המופיעים על הספרים שעל המדף?

א. מרגלית מן הקרן הבטחונית מאוסד
ב. מרגלית מן הקרן.
ג. מהר מן הגאונים ר' מרדכי לוונדל
ד. בלב דוחק הפצרוני.
ה. הכוכל שלשום
ו. אלף שנה אלף
ז. מלון מן הגאונים ר' מרדכי לוונדל
ח. מרגלית מן הקרן.
ט. הכוכל שלשום

מי אני?

3 דקות

1. אני נמצא וממוקם בשכונת תלפיות בירושלים.
2. סופר ידוע התגורר בי, וכתב בי את רוב ספריו.
3. כיום אני נחשב לאתר לאומי, ויש בי מוזיאון לזכרו של אותו סופר.

מוזיאון בית מרגלית בתלפיות

4260	4650	4800	4900	5258	5260	5323	5657	5699	5707	5708	5727	5778	5780
ה'תש"ס	ה'תשע"ח	התשכ"ט	ה'תשכ"ז	ה'תש"ח	ה'תש"ז	ה'תצ"ט	ה'תר"ך	ה'רמ"ח	ה'תרכ"ג	ה'תרכ"ד	ה'תרכ"ה	ה'תרכ"ו	ה'תרכ"ז
510 ימי הביניים תקופת הראשונים	רבי סעדיה גאון	רש"י	הרמב"ם	1492 גירוש ספרד	1500 העת החדשה	רבי יוסף קארו	1897 הרצל	1939 שואה	1947 מלחמת העצמאות	1948 הקמת המדינה	1967 מלחמת ששת הימים	1969 הרב אריה לוין	2017 70 שנה למדינה	2019 שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי

דבר תורה

כשהמצורע בא להיטהר מצרעתו הוא מביא עמו **"עץ ארז ושני תולעת ואזוב"**.

רש"י מסביר מדוע נבחרו דווקא דברים אלו לטהרתו: "לפי שהנגעים באים על גסות הרוח - מה תקנתו ויתרפא? ישפיל עצמו מגאותו **כתולעת וכאזוב**".

אם כן, יש לשאול: מדוע עליו להביא גם "עץ ארז" שהוא עץ גבוה וזקוף שאינו שייך לכאורה לשפלות וכפיפות קומה?

על כך ניתן להשיב כי שפלות והכנעה אין פירושן שיהא הגוף כפוף ושחוח, אלא שיהא בו שברון לב פנימי גם כאשר הגוף זקוף ועומד.

על דרך זה פירש הבעש"ט את התפילה: "וכל **קומה** לפניך **תשתחוה**"- שאפשר **להשתחוות אפילו בקומה זקופה** כל שהלב בפנים כפוף ושבור.

| יש לי מושג | היזק ראיה

כאשר אדם מסתכל על שדותיו של חברו או לתוך ביתו של חברו, הוא עלול להזיק לו בכך. לכן יש לבנות גדרות ומחיצות כדי למנוע מאנשים להתבונן לתוך שטחם הפרטי של אחרים.

שאלות השבוע

א. האם צָרִיךְ לָתֵת רֵאשִׁית הַגֵּז מִצֶּמֶר הָעִזִּים כְּשֵׁם שֶׁנּוֹתְנִים רֵאשִׁית הַגֵּז מִצֶּמֶר הַכְּבָשִׂים?

ב. הַאִם גַּם בַּיִת שֶׁשַּׁיָּךְ לִשְׁנֵי שׁוּתָּפִים חַיָּב בִּמְצוַת מַעֲקֶה?

ג. מה קוֹבַעַת מִצְוַת רֵאשִׁית הַגֵּז?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בטאבלט איכותי או בסט ספרים של התלמוד הישראלי (לפי בחירתכם). את התשובות יש לשלוח במייל עד יום רביעי בשעות הצהריים למייל: talmudhagrala@medison.co.il ולציין את מס' העלון עליו אתם עונים.
הודעות ישלחו לזוכים במייל ושמותיהם יפורסמו בדף הפייסבוק של התלמוד הישראלי.
*בפיקוח רואה חשבון

דַּף קל"ה: רֵאשִׁית הַגֵּז

בְּדַף זֶה מַתְחִיל הַפֶּרֶק הָאַחַד עָשָׂר שֶׁל מַסֶּכֶת חוּלִּין, פֶּרֶק "רֵאשִׁית הַגֵּז".

רֵאשִׁית הַגֵּז הִיא אַחַת מֵעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מַתְּנוֹת כְּהוּנָּה. מִצְוַת רֵאשִׁית הַגֵּז קוֹבַעַת כִּי יְהוּדִי הַגּוֹזֵז אֶת צֶמֶר כְּבָשָׂיו צָרִיךְ לָתֵת לַכֹּהֵן חֵלֶק מִן הַצֶּמֶר. רַק מִי שֶׁגּוֹזֵז חֲמִישָׁה כְּבָשִׂים לְפָחוֹת מִתְחַיֵּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז, וְגַם מִי שֶׁגּוֹזֵז חֲמִישָׁה כְּבָשִׂים לִפְעָמִים פָּטוּר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז, אִם שִׁיעוּר הַצֶּמֶר שֶׁהִצְלִיחַ לִגְזוֹז הוּא מוּעָט. **וּמָה הַדִּין כְּשֶׁהַצֹּאן שַׁיָּךְ לְאָדָם אֶחָד וְהַצֶּמֶר שַׁיָּךְ לְאָדָם אַחֵר?** לְמָשָׁל: יְהוּדִי עָשָׂה עִסְקָה עִם עֲרָבִי שֶׁהוּא קוֹנֶה אֶת צֶמֶר הַכְּבָשִׂים שֶׁל הָעֲרָבִי. הָעִסְקָה נַעֲשְׂתָה כַּאֲשֶׁר עֲדַיִן הַצֶּמֶר הָיָה מְחוּבָּר לַכְּבָשִׂים, וְהַיְּהוּדִי לָקַח אֵלָיו אֶת הַכְּבָשִׂים וְגָזַז אֶת הַצֶּמֶר שֶׁקָּנָה. הַאִם הוּא חַיָּב בְּרֵאשִׁית הַגֵּז? הַמִּשְׁנָה אוֹמֶרֶת שֶׁהוּא פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁבַּתּוֹרָה נֶאֱמַר "רֵאשִׁית גֵּז **צֹאנְךָ** תִּתֶּן לוֹ", וְגֵז זֶה אֵינוֹ מִן הַצֹּאן שֶׁלּוֹ.

דַּף קל"ו: מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ

הַתּוֹרָה מְצַוָּה בְּסֵפֶר דְּבָרִים: **"וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה לְגַגֶּךָ וְלֹא תָשִׂים דָּמִים בְּבֵיתֶךָ כִּי יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ"** - כָּל אָדָם חַיָּב לְהַתְקִין מַעֲקֶה בְּגַג בֵּיתוֹ, כְּדֵי שֶׁחָלִילָה לֹא יִפְּלוּ מִמֶּנּוּ וְיִנָּזְקוּ אוֹ יָמוּתוּ. הַאִם גַּם בַּיִת שֶׁשַּׁיָּךְ לִשְׁנֵי שׁוּתָּפִים חַיָּב בְּמִצְוַת מַעֲקֶה? מַדּוּעַ עוֹלָה עַל דַּעְתֵּנוּ שֶׁהוּא יִהְיֶה פָּטוּר? מִפְּנֵי שֶׁהַתּוֹרָה כּוֹתֶבֶת: "וְעָשִׂיתָ מַעֲקֶה **לְגַגֶּךָ**", מַשְׁמָע שֶׁמְּדוּבָּר רַק עַל בַּיִת שֶׁשַּׁיָּךְ לְאָדָם אֶחָד, וְלֹא עַל בַּיִת שֶׁשַּׁיָּךְ לִשְׁנֵי אֲנָשִׁים. עַל זֶה אוֹמֵר הַתַּלְמוּד שֶׁ**גַּם בַּיִת שֶׁל שׁוּתָּפִים חַיָּב בְּמַעֲקֶה, שֶׁהֲרֵי הַפָּסוּק מְסַיֵּם: "כִּי יִפֹּל הַנֹּפֵל מִמֶּנּוּ", שֶׁסִּיבַּת הַמַּעֲקֶה הִיא כְּדֵי שֶׁלֹּא יִפְּלוּ מִמֶּנּוּ, וְגַם מִגַּג בַּיִת שֶׁל שׁוּתָּפִים אֶפְשָׁר לִיפּוֹל.** אִם כֵּן, מַדּוּעַ כָּתְבָה הַתּוֹרָה "לְגַגֶּךָ" בִּלְשׁוֹן יָחִיד? כְּדֵי לְלַמֵּד שֶׁבְּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת פְּטוּרִים מִמַּעֲקֶה, כִּי הֵם אֵינָם שַׁיָּכִים רַק לְמִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל וְלוֹמֵד בָּהֶם אֶלָּא לְכָל יִשְׂרָאֵל שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם. סִיבָּה נוֹסֶפֶת שֶׁהֵם פְּטוּרִים: כִּי אֵינָם בֵּית מְגוּרִים.

דַּף קל"ז: צֶמֶר עִזִּים

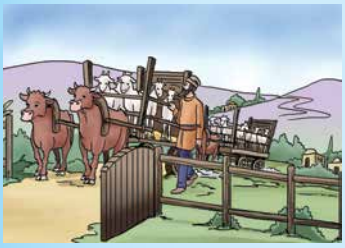

הַאִם צָרִיךְ לָתֵת רֵאשִׁית הַגֵּז מִצֶּמֶר הָעִזִּים כְּשֵׁם שֶׁנּוֹתְנִים רֵאשִׁית הַגֵּז מִצֶּמֶר הַכְּבָשִׂים? לִכְאוֹרָה הַתּוֹרָה מְצַוָּה: "רֵאשִׁית גֵּז **צֹאנְךָ** תִּתֶּן לוֹ", וְעִזִּים גַּם הֵן צֹאן. הַתְּשׁוּבָה הִיא שֶׁצֶּמֶר עִזִּים פָּטוּר מֵרֵאשִׁית הַגֵּז. מִדְּרָשַׁת הַפְּסוּקִים לוֹמְדִים **שֶׁמִּצְוַת רֵאשִׁית הַגֵּז נוֹהֶגֶת רַק בְּדָבָר שֶׁרָאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּבִגְדֵי כְּהוּנָּה, וְרַק צֶמֶר כְּבָשִׂים כָּשֵׁר לַעֲשׂוֹת חוּטֵי הַתְּכֵלֶת שֶׁבְּבִגְדֵי כְּהוּנָּה, אַךְ צֶמֶר שֶׁל עִזִּים אֵינוֹ כָּשֵׁר לְכָךְ.**

מייסד ועורך: **מאיר יעקבסון**
מנהל חינוכי ועורך: **אבי רט**
יו"ר חבר הנאמנים: **רו"ח חיים פרילינכמן**

בחסות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל. 03-9250250; פקס. 03-9265608
תלמוד ישראלי

הקרן להתחדשות קהילות בישראל
אגף טל חיים בחברה הישראלית
חמד של תורה
ירושלים ספרים
תלמוד ישראלי
הדף היומי לילדים